

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fel évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

ADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Károly-körút 7. sz.
hova az előfizetési összegek — valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszatérítve.

TARTALOM. T. Előfizetőinkhez! — Egy új szivarfaj, ami — — — nincs! — Az üzletmenet ketté osztottságáról. — Nagy számok. — Vegyesek. — Közgazdaság. Szerkesztői üzenetek. — Hírdetések.

T. Előfizetőinkhez!

Tisztelettel kérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése mai számmal lejár; sziveskedjenek az előfizetési összeget minél előbb beküldeni, hogy lapunk szétküldése késedelmet ne szenvedjen.

A DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE
kiadóhivatala

Budapest, VII., Károly-körút 7. sz.

Egy új szivarfaj, ami — — — nincs!

Ne ítéljenek előre t. olvasóim a cím felett. Paradoxon ez? Ellentmondás a tényben? Ha **van** új szivarfaj, akkor ez **van** és nem **nincs** és fordítva.

De kis türelmet kérünk és megfogjuk magyarázni, hogy tényleg van új szivarfaj és az mégis nincs. Talán ezen filozofiai értekezletet pályadíjjal koszoruzza az akadémia.

Vagy felevvel ezelőtt a m. kir. dohánykezelőség közhírré tette, hogy egy új virginia-faj jön forgalomba 4 kr-ával.

Tényleg a múlt hó végén a »Budapesti Közlöny« jelentette, hogy az új virginia márczius 1-ével közkézre adtának a tőzsdéseknél 3.65 krajczárjával 100-anként a vevőknek 4 kr-ával darabkint.

A mi lapunk — miért nem, magunk sem tudjuk — e hírt nem kapta meg.

Mi ugyan az összes lapokat megelőzőleg jó három héttel már közöltük olvasóinkkal e világrendítő hírt és ez ma nagy megnyugvásunkra szolgál.

Február 26-án tényleg megérkezett a várva-várt virginiaiból 100 ládával és beraktározattak a m. kir. dohánymagazinba. Hat nap alatt egy darab szivar sem volt belőle nevezett helyen.

Bocsánatot kérünk, de mi nem tudjuk az egyedáruságot másnak, mint nagyiparnak tekinteni. A szivar-dohány iparilag dolgoztatik fel, lesz áruba bocsájtva, hogy hasznót hozzon. Tehát terjesztésénél ép oly gonddal kell eljárni, mintha nem az állam, de bármely más nagyiparos volna a tulajdonos, sőt talán még pontosabban.

Tegyük fel, hogy a kenyeret venné monopól alá az állam. Vajjon nem jog-

gal követelheti-e a fogyasztó, hogy minden az árújegyzekben foglalt kenyérfelét állandóan kapja is.

Kicsit furcsa volna, ha egyszer a kilti, máskor a zsemle fogyne el és az állam azt mondaná, van raktáromon feketekenyér és torta, tessék most ezzel élni.

Bocsánat a drasztikus hasonlatért; de a jelen eset nagyon hasonlít ehhez.

Azzal nem lehet védekezni, hogy a dohányzónak sok más szivarfaj áll rendelkezésére.

Mi ismerünk dohányzókat, kik úgy megszokták a régi virginia-t, hogy nélküle nem tudnak már lenni és evésnél ivásnál szükségesebbnek velük. Ily árunál nem szabad oly könnyedén venni: ha van, van; ha nincs, nincs. Ennek nem szabad előfordulni.

De minden jegyzekben foglalt árunak azért is kell bőven raktáron lenni, mert a pénzügyör, ha vizsgálni jön, kell hogy azt kellő mennyiségben találja az árudákban.

Itt érdekes megállani egy percre. Értesítve lesznek-e a pénzügyöri felügyelőségek arról, ha egy-egy szivarfaj kifogy a raktárból?

Ki törődik ily csekelységekkel? A nagy- és kistőzsdés szóval és írásban excusálhatja magát a megillető helyen. Ráér.

Ime bevezettetett egy új szivarnem, ami nincs. Isten tudja, hol rekedtek el? Hol álmódoznak azon rájuk szomjazó magyarokról, kik őket füstbe akarják bocsájtani? Hol szidják a napszámosnók lustaságát? Vagy a 70 kros ládák nem lettek készek?

Kik a talányok megfejtésében járatosok, azok talán erre is rájöhetnek.

Nem! A »Budapesti Közlöny«-ben kellene a következő hírdetést közzétenni:

Kö r ö z v é n y!

»Az általunk 1897. márczius 1-én bejelentett új fajta 4 kros virginia tartózkodási helye ismeretlenné lett: **azok eltűntek.** Mindenkit felkérünk, hogy ha a körözött tartózkodási helyéről netán tudomása volna, azt nálunk jelentse be, hogy a tömegesen érkező reklamációkat tudjuk hová meneszteni. (A nyomára ve-

ző jutalmul, az új szivarok úgy is túl hosszú szalmájának felet kapja.)»

Talán ily közövénynek volna eredménye, mert ha van gyártva ily szivar, 8 nap óta az ország bármely távol eső részéről itt lehetett volna már pár millió is.

Avagy tévedünk? Valamely alantas közeg hanyagsága tartja fel az árut?

Tudtunkkal Fiuméből jön az új fajta szivar, onnét pedig közvetlen vasút összeköttetésünk van. Az árut nem kell kocsin fuvaroztatni órákon, vagy napokon át.

De alapjában, mi köze a részletekhez az árusnak? Bármily nehéz volna a szállítás, bármily ok volna a késedelemre, kell lenni fórumnak, melynek kötelessége ezek elhárítása, rend fenntartása.

Kézen fekszik tehát, hogy ki ezéért a felelős?

Dehogyan fekszik? Ilyenekért nincs kit okolni: az az, hogy csak azok viselik a dolog kellemetlenségeit, kiknek legkevesebb közük van a dologhoz.

A közönség? Lärmázik, szidja a trafikost, hogy nem vezetí rendesen üzletet, nem látja el magát kellőleg áruval.

A kistőzsdés? Szidja a nagyőzsdést. Miért szekirozza? Miért tagadja le éppen ő előle az új árut?

A nagyőzsdés? többet beszél, többet mérgeleldik és kevesebb a haszna.

Neki már nincs ki előtt panaszkodnia. Ugy sem hallgatna rá senki.

Nekünk, kik hű, tárgyilagos figyelői és feljegyzői vagyunk minden mozzanatnak, mely a dohány-egyedáruság terén történik: lehetetlen ily hibát szó nélkül hagyunk.

Mindig van neheztelesre ok, ha új faj lesz behozva. Az egyedáruság nálunk új: de a slendriánság az régi.

Örököltük ez utóbbit az osztrák rendszertől, melyet vakon átvettünk. Alkatrészei a neheztelesre, nemtörődömségre és vaskalaposságra. Bizony, ideje volna ezekkel végre szakítani és a nagyközönség, valamint az árusok kiválsáimiból megszívlelni azokat, melyek jogosak.

Régen javasoltunk több irányú javítást az új áruk behozatalánál. Rámutatunk, hogy a legnagyobb hiba a dohány-

gyárak igen kevés voltában keresendő. Nálunk sajnos, ezer számra vándorolnak Amerikába és máshová munkás, ép emberek, mert bent nem tudnak kenyérhez jutni. Adjanak ezeknek munkát és ne küldjünk milliokat külföldre szivargyártásért.

Mi nem siratjuk a van és nincs új virginiákat. Jók sem voltak, szükség sem volt rájuk; mi a rendetlenséget sajnáljuk.

Sokkal nagyobb szükség volna más, jó, közepminőségű 4 krajczáros szivarra és ha nem lehet nálunk új fajta szivarokat behozni, mert nincs gyár hozzá, akkor tessék új gyárakat letesíteni előbb.

Ez a története és egyben orvossága a »Volt-nincs« 4 krajczáros új virginiáknak.

Az üzletmenet ketté osztottságáról.

Már többször hangsúlyoztuk, hogy az üzletmenet ketté osztottsága nem helyes; hogy az elárúsítás és gyártás oly szerves összefüggésben van, mely követeli, hogy nemcsak az összes gyárak, de az összes dohányraktárak is közvetlen összeköttetésben legyenek a központi dohányjüvedek-igazgatósággal.

Bécsben, illetve Ausztriában, hol velünk egyidejűleg különítették el az árusítást a gyártástól — értven az alatt a központi ellenőrző kezelést — már rájöttek ennek helytelen és tarthatatlan voltára: megszüntették e rendszert és összesítették a jüvedek-igazgatás alatt.

Nálunk nyoma sincs a jobb rendszer elfogadásának; pedig égető szükség volna rá.

Hogy ez elárúsító hivatalok a pénzügyigazgatóság alá vannak utalva, az gyakori zavarokra ad alkalmat. Alapjában véve, a dohányjüvedeki központi igazgatóság által előállított árak feletti intézkedés már azért sem tartható ide; mert természetesen csak maga a gyáros van azon helyzetben, hogy gyártmányai felett ésszerűen intézkedjen, hol és hogy helyezze el? Hogy és mennyit képes szállítani. Mennyit tud készletet gyártani stb.?

Hogy is lenne ez helyes, hogy hivatalnokok, kik adóügyekkel, pénzbehajtásokkal, számféjtésekkel ugyanis túl vannak halmozva; arról intézkedjenek, hogy elég-e mindenütt a készlet. Ha nem? Hová, mennyit kell? Idejében szállítsanak stb.

Azt hisszük, hogy az árusítást érdeklő, ily fontos kérdés elintézéséhez csak akkor jutunk, ha szakemberekre bizzuk azt.

Hogy nem szakszerű helyről intézkednek ma, azt gyakran tapasztaljuk, így legközelebb egy új szivaráru faj forgalomba hozatalánál, meg eladásánál.

Ha az ország 21 dohánymagazinja közvetlen érintkeznek a dohányjüvedek központi igazgatóságával, az egyszerűen nem történhetett volna.

Az igazgatóság egyszerűen megkérdezte volna a raktárakat, hogy melyeknek mennyi kell.

Ezek rövid uton beszerzett válasz után két nap alatt pontos számmal szólghattak volna szükségelt árumennyiséget illetőleg és ezen számhoz lehetett, sőt kellett volna alkalmazkodni.

Hogy történt ez ma?

Ma egy új áru behozatalánál nem kérdik meg az árusokat. Az árus közvetlen a pénzügyigazgatósággal, illetve a pénzügyminiszteriummal érintkezik csak és itt az ilyes kérdéseket nem érintik előtte; a dohány-igazgatóságra való tekintetből és így történhetik, hogy találmokra dobnak a piacra bizonyos mennyiségű árut.

A további megrendeléseket a raktárak közvetítik; de mit ér ez, ha a készlet elfogyott, a fogyasztás megakadt. Csinálhatnak utána mást. A blamázs megvan és a fogyasztó elszokik az új árutól mielőtt azt igazán megszokta volna.

Még rosszabb a helyzet oly kérdéseknél, midőn közvetlen a gyárhoz lehetne felvilágosításért fordulni.

Például: Egy árus kap egy láda penészes, elromlott dohányt, mely hasznavehetetlen.

Mit tesz vele? A nagyárus jegyzőkönyvet vétet fel a megfelelő kerületi pénzügyőri felügyelővel. Ez a jegyzőkönyv felmegy a pénzügyigazgatósághoz, onnét a miniszteriumba. Itt továbbítják az ügyet a dohányjüvedek központi igazgatóságához véleményezés végett, az alatt a dohány ügy elváltozik, oly szünt, mintha az Egyiptomi piramisok alatt egy Pharaó mumiájának pipája melé tettek volna annak idején.

Az eljárás végén, mire a czopf végére ér a dohány, sem azt nem lehet belőle látni, hogy minő volt, sem azt, hogy mire lesz jó ezután.

Ha a dohányraktár alá volna vetve a dohányjüvedek-igazgatóságnak, akkor a viszaküldött dohányt egy delegált szakértő azonnal megvizsgálná, ha az áru rosz, kieserelnek. Ha javítható, kijavítanák. Ha gyártásába hiba csuszott be, idejében óvnák a többi árak rontását és nem kellene annyi hivatalnoknak annyi forumon át ilyen semmisséggel tölteni drágán fizetett idejét.

A gyártás pedig csak javulna, ha az árus véleményét közvetlen venné és értékesítené.

Nem értjük mi ezen érintkezést úgy, hogy itt egyebet se tegyenek, mint kis-és nagyárusoknak audienciát adjanak, de legyen adva annyi önálló hatáskör, mely az áru helyes terjesztéséhez szükséges.

Ma az árusnak az elraktározásnál megszűnt a felelőssége és hatásköre a dohányjüvedeki központi igazgatóságnak. Mi történt aztán az ő árujával ezzel nemcsak nem törődik; de az adott viszonyok között nem is törődhetik. Csak a gyártás az ő gondja; a gyártmány hová jut? jó állapotba jut-e? kellő időben jut-e? az más kérdés.

Nincs befolyása a dugárukra, esem-pesz és utánzott árakra sem. Pedig ő érti csak az igazat a hamisítottól megkülömböztetni; mert hiszen ő gyártotta az igazat.

Felvetett eszménk elvi és gyakorlati helyességen kívül mellettünk ervel azon körülmény is, hogy általuk ajánlott változtatás a jelen helyzettel szemben nagymérvű megtakarítással is járna.

Nagy számok.

Ma jelent meg a »Részletes magyar posta távirda és távbeszélő 1895. évi statisztikájáról« című mű, melyet a kereskedelmi miniszter rendeletéből a m. kir. posta és távirda-vezérigazgatóság adott ki.

A hidegvérű angolban évenként legfeljebb egyszer ver gyorsabban a szív, a mikor a kódós félsziget postai forgalmának mesés adatairól hall beszélni. Nos hát, valljuk be, azok a nagy számok, amelyeket a ma kézhez vett füzet tartalmaz, százzorta többet jelentenek az angol posta óriási számainál, mert végre is a mi postánk még gyerek a nyugati államokéihoz képest.

Ezt a gyerekkort azonban egyáltalán nincs oka szégyelnie, amit az előttünk levő statisztika bizonyít a legjobban, melynek érdekesebb tételeit a következőkben ismertetjük:

1895-ben Magyarországon 236 kincstári és 3797 nem kincstári postahivatal működött, a posta- és távirdahivatalok együttvéve 4033-ra mentek az 1894. évi 3968-al szemben. Értékcsökkent 2910 helyen árukat, míg az előző évben csak 2662 volt az elárúsítottok száma. A levegyültöszekrények is szépen szaporodtak, míg ugyanis 1894-ben csak 6807 volt felállítva, egy évre rá már 7056-ot mutat ki a statisztika.

Persze, amennyire a civilizáció halad, ugyanolyan mértékben esöknek az ősi közlekedési alkalmatosságoknak forgalmi. Ezek közé tartoznak a személyszállító postajáratok, amelyek mindössze 20.257 utast szállítottak az egész éven át. Ilyen postajárat 129 volt az országban.

Óriási számokat találunk a külfölddel való levélpostai forgalmunk statisztikájával. Eszerint 40 külföldi országból 17.388.320 bérmentes és 221.880 bérmentes levél, 7.064.140 egyszerű és 95.840 válaszos levelező-lap, 6.619.670 drb. nyomtatvány, 630.960 áruminta, 876 ezer díjmentes levél és egyéb postai küldemény 1 millió 400.000 ajánlott levél és küldemény, 45.410 utánvételes levél és 36.380 ekszpressz küldemény érkezett. Összesen tehát Magyarországra jött a külföldről 34 és félmillió darab küldemény, amelyből Ausztriára egyedül majdnem 27 millió darab esik. A külföldre ment innen az esztendő folyamán 28.642.740 postai küldemény, Ausztria ebből 21 millió darabot kapott.

Átment az egyenkénti átszállításban az országban 4.817.540 darab zárt csomagokban pedig 104.220 darab zárlat 633.873 kilogramm súlyban.

Az ország t. cz. dohánynagyárusaihoz!

Ámbár Magyarország dohánynagyárusainak jelentékeny és igen tekintélyes része a „**Dohányárusok Közlönyé**“-t azon meleg rokonszenvvel fogadja, mely nélkül egy oly szaklap, mint a mienk, nem állhatna fenn, mindameillet nélkülözzük a t. cz. dohánynagyárusok érdeklődését az oly kifejezetten elismert, czélszerű vállalatunk iránt, kik attól részint nyelvi, részint gazdasági tekintetektől távol maradnak. Tapasztalásból tudjuk, hogy más indokok nem forognak fenn arra nézve, hogy a megillető érdeklődés mutatkozzék egy lap iránt, mely minden számában világosan igazolja, hogy azon hivatás jólétét, melynek érdekében sikra száll, szíven hordozza. Mert mivel volna indokolható a részvétlenség oly lap iránt, mely hűen tolmácsolja mindazon kívánságokat, nehezteléseket, panaszokat és sóhajokat, melyek évről-évre százféle variációban merülnek fel és minden haladást megakadályoznak? Mi indokolhatná azt, hogy a dohánynagyárusok egy része még mindig távol tartja magát egy oly mozgalomtól, melynek célja a testületi szellemet fejleszteni és szilárd alakulást adni egy foglalkozási ágnek, mely eddigelé csak szórványosan fejezte ki a javulás utáni törekvését.

Egyáltalában nem szándékunk lapunkat, amely életképességét már bebizonyította, és így a reklámot nélkülözheti, dicsekvő módon ajánlani. De ami bennünket arra késztet, hogy az ország t. cz. dohánynagyárusaihoz forduljunk, nem egyéb, mint az a kérelem hogy mindenki tehetsége szerint járuljon vállalatunknak minél nagyobb mérvben leendő kiterjesztéséhez, mert a biztos eredmény csak ez esetben fog gyorsan bekövetkezni. Legyen mindenki, aki a lapra még nem fizetett elő és ettől kicsinyes okok által visszatartott, azon meggyőződésben, hogy azon néhány fillér, melyet áldoz, oly célra szolgál, mely az ő érdekeit is előmozdítja és az ő kívánságait is illetékes helyen terjesztik elő. Mindenki, aki a lapot megkapja, azt kollegáinak is ajánlja! A dohánynagyárusok helyzete komoly és az ő üzleti tevékenységüknek különös jelentőség mindaddig nem tulajdonítatik, míg ők maguk testületileg nem szervezkednek. Ezen célt elérni, az együttműködést lehetővé tenni, a közös ügynek egészséges basison alapuló fejlesztését előmozdítani, ez képezi azon programot, melyhez a „**Dohányárusok Közlönye**“ ragaszkodik és melynek pontos keresztülvitelére, megvalósítására törekszik.

Kérjük a dohánynagyárus urakat, hogy a közös ügy érdekében élénk agitációt szíveskedjenek kifejtteni.

A „DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

szerkesztősége.